

St. Olav- posten

ORGAN FOR ORDENEN
RIDDERE
AV
DET HVITE KORS
1/2011 Årgang 39

Innhold

Gode Ordensbrødre <i>- Riksdrott Ole M. Granum</i>	side	3
Konge og Skald <i>- Axel Winge</i>	side	4
Kultsteder <i>- Broder Svein Erik Strande</i>	side	6
Betraktninger <i>- Broder Stein Ek Brynilsen</i>	side	10
Korset - Kristendommens symbol <i>- Broder Tor Arild Lassen</i>	side	11
Hva jeg vil gjøre <i>- Riksskald Peder Jonas Smehaug</i>	side	12
Ved Øystein Syvertsens bortgang <i>-Broder Morten Arnesen</i>	side	13
Våre Hedersbrødre	side	14
Nytt fra rekrutteringskomiteen	side	15
Våre Hedersbrødre	side	16
Døde Brødre	side	18
Nye Brødre	side	19
En kveld i Ridderhallen <i>-Arne O. Adolfsen</i>	side	20

Konge og Skald (Øistein Magnusson) side 4

Kultsteder side 6

Korset - Kristendommens symbol side 11

Våre Hedersbrødre side 14,16,17

Side 19 "Adgang"
© Billedkunstner Tor Olav Foss,
2320 Furnes

Rikslosjen for Ordenen Riddere av Det Hvite Kors i Norge

Stiftet 22. januar 1908

Adr: R.H.K. - NORGE, Postboks 1110, 2806 Gjøvik

Ordenens hjemmeside: www.losje.org

Riksrådet:

Riksdrott: Ole M. Granum, Losje XV,
m. 920 91 842 e-post: rhkrd@losje.org

Riksjarl: Leif Aker, Losje XXVII
m. 909 34639 e-post: rhkrj@losje.org

Rikslendermann: Øystein Tunli, Losje XVIII,
m. 95 23 56 52 e-post: rhkrl@losje.org

Rikskansler: Willy Laursen, Losje III
m. 93 48 13 21 e-post: rhkkans@losje.org

Riksskattmester: Roar Flatmoen, Losje XVIII
m. 95 23 76 57 e-post: rhkskattm@losje.org

Gode Ordensbrødre

2011 er her.

Året da vi skal gjøre "alt"

Klarer vi det?

Har vi en organisasjon som er fleksibel nok til takle det "umulige", og vanskelige?

Jeg mener det, men da må vi alle ha en positiv innstilling og en ærlig vilje til å gjennomføre det vi må og skal.

En del Brødre vil føle seg fremmedgjort i prosessen, andre vil føle at ens egne synspunkter blir neglisjert og atter andre vil føle seg støtt fordi medbrødre har et annet syn på ting og fronter dette på en ubroderlig måte.

Ingen skal føle seg fremmedgjort eller bli utsatt for ubroderlig handlinger. Hvis dette allikevel skjer må det håndteres på en korrekt måte slik at vedtak som gjøres også kan stå for et kritisk blikk i fremtiden.

Enhver konflikt stor eller liten, gjør at det blir vanskeligere å nå fram om et år.

Konflikthåndtering tar mye energi som kunne blitt brukt på en bedre måte.

Men det er også mye positivt. Mange av våre Losjer har fått fin fart på rekrutteringen av nye Brødre. Det arrangeres informasjonsmøter, ja sågar torgstands for å spre opplysninger om vår Orden og resultatene begynner å komme, jeg har underskrevet mange nye Andragende nå på nyåret.

Opplæringsmateriellet som ble utarbeidet for et par år siden blir flittig brukt. Kurskveldene er viktige sosiale møteplasser som beriker ordenslivet. Her er talen friere og Brødrene får en nærmere personlig kontakt seg i mellom samtidig som forståelsen for losjearbeidet blir utdypet og forsterket

Midtvinters er passert. Dagene har så smått begynt å bli lengre. Vi vet at det igjen kommer en vår som tiner oss opp og nytt liv spirer over alt. For meg personlig er det underlig å oppleve fortiden så sterkt som jeg gjør nå ved høytider og minnedager. Jeg blir ubønhørlig dradd inn i fremtiden. En fremtid jeg har snudd ryggen til, men som jeg før eller siden må møte ansikt til ansikt.

Nå er det tid for installasjoner rundt om kring i Losjene og Rikshirdens medlemmer gleder seg til å komme på besøk. Det er godt å få oppleve møtene i andre losjer. Det finnes alltid noe nytt å oppdage og det er alltid fint å få møte Brødre som en kanskje ikke hadde møtt ellers.

Installasjonene medfører at det blir utskiftninger i losjenes ledelse. Trofaste Brødre går fra borde og nye tar over. Det er viktig at kunnskaper blir med over fra de som går ut til de som går på. Bare på den måten kan vi vokse i kunnskap i stedet for å måtte lære det samme om igjen.

Gode Ordensbrødre. Ta vare på hverandre og ta vare på de nye som nå kommer inn i vår Orden. De er fremtiden og uten en fremtid er vi ingen ting.

Med Broderlig hilsen

Ole M. Granum
Riksdrott

Konge og Skald (Ø)

av Axel Winge

Kong Øistein hadde tatt bolig i Borg,
hans unge hjerte var tungt av sorg.

Vel satt han om kvelden ved mennenes
gilde, hans åsyn var blidt og hans øyne var
milde,

men sikkert det var - de så det jo grant, at
liten glede ved gildet han fant.

Tale til kongen, det voget vel ingen, men
seg imellom de snakket om tingen:

"Han kan ikke glemme Borghild fra Dal,
som bror hans, kong Sigurd, ifra ham stjal.

Han er da også en uvittig mann, helst burde
blitt ned i Jorsaland.

Skade, at hjem lvar Isending for. Øistein var
glad for hans kvad i fjor.

Trist er det blitt i hallen om kvelden. Latter
ved mjøden høres kun sjelden.

Det led ut på vinteren. En dag det så
hender at skalden lvar tilbake vender.

Hans første hang er til Øistein hen, i ham,
det vet han, han har en venn.

Men skalden lignet seg ei siden sist. Nu var
han tung og mørk og trist.

Sin plass fikk han atter ved kongens bord,
Øistein bød ham velkommen tilbake og ga
ham sitt vennskap fra gamle dage. Men
skalden satt taus, uten smil eller ord.

En dag blir lvar til kongen kaldt inn: "Hva er
det, skald, som nager ditt sinn?"

Før var det alltid glede og gammen når vi
i vinterkvelden satt sammen. Si meg det
blot, er det noe du treger? Kanskje vil helst
du ei være her lenger?"

"Min nådige Konge", var skaldens svar,
"Intetsteds som hos deg jeg det har." "Jeg

Øistein Magnusson)

fatter ei, skald, hva det da kan være?" "Det er ikke godt å si det, Herre!"

"Nåvel", sa kongen, "så får jeg vel gjette, og du får si fra, om jeg finner det rette!"

Til gull og ære går saktens din hu?" "Langt mer enn fortjent, alt skjenket meg du." "Vil du til fremmede lande da fare? Og der vinne fyrstenes gunst ved din sang?"

"Ak, Herre! Til det er kun lite å svare. Blot til hos deg å få bli har jeg trang." Hm, smiler Øistein, "nå nesten jeg skjønner. Ditt sinn fattet elskov. Så dit slapp det ut. Men hvis vi forener, vi to, våre bønner, så får du nok henne. Du elsker din brud."

"Ak, gjaldt det blot det," mæler skalden, da var den sak, med din bistand, lett vint og klar. Men Konge, verre det er enn som så, og ei er det hjelp for min sorg å få.

Hun ga meg sin tro, da til Norge jeg for, men da jeg kom hjem, var hun gift med min bror.

"Å så", sa Kongen, "er saken den, da kan ikke jeg gi deg råd, min venn!" Kongen vente sitt ansikt bort, lenge satt han der, taus og stille.

"Alt går nok ikke som helst vi ville", lød det omsider, vi har vel hver vårt, og alle får nok for skjebnen seg bøye. "Som verden nå er, blir det best vi den tar. Hver av oss, Ivar, vår gjerning har. Jeg som Konge skal landet bygge.

Hør så det råd, jeg kan gi deg: Kom kun ofte hit til meg. Har jeg en stund, så gir vi oss tid og taler om dette.

*Samtaler ofte ens sinn kan lette.
Når med en venn du sorgen kan dele, kanskje det såret i hjertet vil hele.*

Kultsteder

av Broder Svein Erik Strande

Menneskene har til alle tider hatt behov for ritualer eller rituelle handlinger der handlingsmønsteret er mer eller mindre fast bestemt på forhånd gjennom sedvane eller kulturell utvikling. Et ritual er en handling med et symbolsk innhold og som blir gjentatt etter bestemte regler. Når et samfunn har et felles sett med bestemte ritualer, samles disse gjerne i en ritualbok eller en "skikk og bruk".

Vi skiller mellom religiøse og ikke-religiøse ritualer. Flere riter satt sammen til en enhet utgjør et ritual.

Ritene er da enkelthandlingene innen ritualet. Ritualer utføres gjerne på et bestemt sted eller til bestemte tider, gjerne begge deler. Ofte hører det med spesielle klær for et ritual, russelue og russedress er kjente eksempler på dette. Et slips til penklærne et annet.

Et ritual som religiøs skikk er en del av en seremoni, gjennomført for dets symbolske verdi.

I videre forstand sier vi at en rituell handling rettet mot det hellige, kalles en kult. Kult kommer at det latinske cultus, dyrking, og det viser til den dyrking

av noe hellig som ligger i ritualer av religiøs eller åndelig art. Av samme latinske ord har vi fått kultur, som også er dyrking, men på andre områder.

NYE OG GAMLE KULTSTEDER

Slik sett har nordmenn hatt behov for rituelle handlinger rettet mot det hellige til alle tider. Spor etter de eldre former for kultus kalles kultsteder, og da er vi ved kjernen i denne framstillingen. Stedene behøver ikke bare være rester etter tidligere tiders kult. De rituelle handlinger kan gjerne ha holdt seg helt opp til vår tid, eller de kan ha blitt tatt opp igjen av ymse grunner. For eksempel pilegrimsferder, i Norge til Nidaros og andre hellige steder, samt Olavs-spel/Olavsvake, begge i en ny oppmerksomhet rundt kong Olav Haraldsson, St. Olav.

Alle steder der riter utføres i åndelig / religiøs sammenheng kan kalles kultsteder, men her skal vi holde oss til de eldste kategorier og de som det er markante spor etter i dag.

I våre eldste tider ble kulthandlingene gjerne utført under åpen himmel. Det ble ofte valgt særegne steder med spesielle naturforhold, der man tenkte seg at guddommen holdt til eller hadde vært i berøring med: ved kilder, i lunder, på fjelltopper og lignende, også i dype huler; videre stedet der lynet har slått ned og vist guddommens makt eller der fremragende døde var begravet.

OLAVSKILDER OG -BRØNNER

Det finnes et meget stort antall oppkommer der vann springer ut fra fjellet eller bakken, og som har blitt omtalt som en Olavskilde. Sagnene forteller alltid om at Olav den hellige har vært på stedet og enten drukket av vannet eller med spyd / sverd har startet vannets fremkomst. I alle tilfellene er vannet blitt ansett som hellig som resultat av kontakten med "Norges evige konge" som katolikkene betrakter Olav Haraldsson som. De er oftest betegnet i bestemt form, som *Olavskilden* eller *St. Olavskilden*.

Vannet fra kildene ansees hellig og skal gi velsignelse og styrke til den som drikker, eller berører det. Før dette antas det at flere av kildene hadde tilknytning til hedenskap, og ritualer i forbindelse blant annet med åsatru. Til kildene knytter det seg derfor gjerne flere sagn. Disse oppkommene har også et fellestrekk i det at de sjelden tørrer ut når andre kilder går tomme i tørkeperioder.

Olavsbrønnen inne i Nidaros domkirke er den mest besøkte og sannsynligvis opphavet til alle Olavskilder. Den skal ifølge sagnet ha oppstått der Olav ble begravet i sanden og ett år senere tatt opp igjen uten tegn til forråtnelse.

I besøkscenteret ved Nidarosdomen selges en liten keramikkrug, kalt "St. Olavs pilegrimskrug". Den er en kopi av en krukke funnet i Olavsbrønnen i 1885.

Arkeologiske funn antyder at datidens pilegrimer fylte slike leirkrukker med vann fra Olavsbrønnen og tok med tilbake til sine hjemsteder.

Anne Stalsberg og Jon Anders Risvåg, førsteamanuenser ved NTNU, vitenskapsmuseet skriver i en kronikk i Adressa 25.09.09 at det etter dagens kunnskap ikke var pilgrimenes behov for hellig vann som var bakgrunnen for disse krukkene. De skriver at den type krukke som ble funnet i Olavsbrønnen ble brukt av spinnersker til å væte fingrene i. De var fylt med salve, olje eller vann og hang i en snor rundt halsen eller på rokken. Det er funnet mange slike krukker i Norge og ikke bare langs pilegrimsledene. Langs disse var det også mye verdslig trafikk, ikke bare troende på veg til eller fra Nidaros. Det er mulig at enkelte av pilgrimene faktisk brukte en slik spinnekrukke til å ha vann fra Olavsbrønnen i, men dette ikke var noen hovedbruk av krukkene.

Der den gamle kirkeplassen var i Dovre er det en kilde med vann som er bra for barna. Om de eller klærne ble vasket i kilden, skulle ungene bli sterke. Og pilgrimene fylte krukkene sine i håp om at det hellige vannet skulle gi dem hjelp og signing over fjellet. "Kilden" som begrep har også en symbolsk betydning for mennesket i dag. Den står for det rene og det som gir liv.

Et sagn forteller om kilden på Hammarberget like ved Lørenskog kirke, at guden Tor kastet hammeren sin etter Olav Haraldson på et sted der han hadde tenkt å sette opp en kirke. Olav fikk endret retning på hammeren, den traff fjell og etter dette kom det opp vann fra bakken. Vannkilden fikk navnet St. Olavs kilde og vannet skal – visstnok – gi deg evig liv hvis du drikker av kilden.

Hammersberget skal ha før dette ha vært et sted der folket dyrket sin åsatru. Gården Torshov ligger på nordsiden av berget. Da kristendommen kom til Norge var det naturlig å bygge en kirke i det samme området. Pilegrimsvegen fra Christiania til Nidaros gikk gjennom grenda Hammer, der Hammersberget ligger. Olavskilden på toppen av Hammersberget ble da oppsøkt av pilgrimene som søkte lykke og helse i den sagnomsuste kilden.

VEIDERISTNINGER

Enkle, men naturtro avbildninger av vanlige byttedyr, fisk og fugler, risset inn flate steiner eller isskurte bergflater, er noen av våre eldste former for påvirkning av maktene i naturen.

Ved å avbilde dyret og ved å utføre spesielle seremonier i forbindelse med disse bildene, kunne en få makt over det. Ved bruk av slik jaktmagi ville det bli mange dyr i området, og jegerne ville få god jaktlykke. Når en for eksempel avbildet en fisker som fra båt fanger en kveite, var dette noe som skulle komme til å skje.

Veideristninger kjenner en fra de fleste steder i landet, bortsett fra Sørlandet, mens det er særlig mange felter med veideristninger i Trøndelag og Nordland. Langs Vestlandskysten finnes bare noen få helleristningsfelt, men to av dem, Vingen i Nordfjord med ca. 1700 figurer og Ausevik i Sunnfjord med 400 figurer, er de største i landet.

Elg, hjort og reinsdyr er de vanligste motivene. Bjørn kjennes fra ristninger nord for Dovre og langs kysten forekommer hval, laks, kveite og fugler.

En 4000-5000 år gammel veideristning på Ekeberg i Oslo omfatter i alt 13 figurer. De fleste er elger; den største er ca en meter lang. Det er ikke utenkelig at ristningen er anbrakt i Ekebergåsen fordi man drev styrtfangst utover berget her.

Mennesker er ofte tegnet som mystiske og unaturlige vesener. Enkelte kan se ut som de bærer masker, som for eksempel skiløperen fra Rødøy, vest for Mosjøen, mens andre danser eller løper. Det er mulig at dette er åndemanere, sjamaner, som ved sine mystiske handlinger får makt over dyrene. På enkelte bergbilledfelter forekommer det samleiescener. Det må være spor etter en fruktbarhetskultus som skulle sikre nytt liv.

Et generelt trekk er det at flatene vender ut mot sjø, vann eller elver. Bak denne tilknytningen til vann ligger det trolig magiske forestillinger om vannet som symbol på fruktbarhet. De utvalgte bergflatene var hellige steder hvor menneskene år etter år samlet seg for å utføre de kultiske og magiske handlingene som de mente måtte til for å sikre jakten og dermed maten.

FRUKTBARHETSKULTUS

Det finnes mange handfaste bevis for at man i de 5-6 første århundrer av vår tidsregning har hatt en mannlig fruktbarhetskultus i landet, nemlig de såkalte hellige, hvite steinene. De er store, mannlige kjønnslem, falloi, fremstilt i rundskulptur av hvit kvartsitt. På grunn av sin utvetydige form har de i nyere tid blitt gjemt vekk, slik at det nå finnes få opplysninger om deres opprinnelige plass. Men mye tyder på at de har vært plassert på eller i tilknytning til gravhauger, og at hvite, avrundede kvartsittblokker som også er funnet på gravhauger sannsynligvis har hatt en lignende funksjon som de hellige hvite steinene i gårdens fruktbarhetsriter. På Dønna, Helgelandskysten i Nordland, står det en marmorfallos fra ca 400 e.Kr., se foto. Sannsynligvis var det en fruktbarhetskultus knyttet til stedet, og så sent som i 1955 ble det fortalt historier om at stedets kvinner pleide å danse rundt fallosen ved spesielle anledninger.

GRAVHAUGER OG HOV

I Trøndelag finnes / fantes det noen mektige gravhauger som skiller seg ut fra andre. Det

gjelder Sorshaug (Sakshaug i Eynafylket), Olvirshaug (Alstadhaug i Skeynafylket) og og Haug i Verdalsfylket. Bare den store Olvirshaug eksisterer i dag. Det er mulig at disse haugene er fra folkevandringstid, og at de er bygd over høvdinge hvis gårder fungerte som tingsteder og religiøse sentrer. I det fjerde fylket, Sparbyggjafylket, peker det viktige kultstedet Mære seg ut som et naturlig sentrum. Her lå etter tradisjonen trøndernes sentralhov i vikingtid. Under middelalderkirken på Mære er det funnet spor etter en bygning som kan ha hatt en religiøs funksjon i vikingtid, og under denne igjen et hus fra folkevandringstid. Tor vet vi var kjent blant germanerne langt tilbake i tiden. I vikingtiden har han imidlertid vunnet fram på førsteplass i gudeverdenen. I hovet på Mære heter det at tre guder ble dyrket, og Tor stod i midten.

I 1966 ble det funnet i alt 19 små gullgubber under kirkegulvet i Mære kirke i Sparbu, Nord-Trøndelag. Det ble også gjort andre funn som sannsynliggjør at kirken er reist på tuften til det gamle hovet. Figurene på gullgubbene forestiller antagelig fruktbarhetsguden Frøy og Jotundatteren Gjerd.

SAGN KNYTTET TIL KULTSTEDENE

Kjempestore steiner langt ute på flate marka som kanskje er dyrket i mange hundre år, vekker alltid fantasien. Våre moderne historikere kan fortelle at det som regel er flyttsteiner som isbreen har kommet med for omtrent 10.000 år siden. Men noen kan kanskje være hivd dit av troll og andre krefter fra hedensk tid som ikke tålte kristenmannslukta eller de kirkene som ble bygd. Hva vet vi? Dette er også et spørsmål om tro. Det var mange som trodde på dette til langt utpå 1900-tallet. På Toten, bodde det ei kjempesterk og trollkyndig kvinne, Gjòa, ute på Tjuvåskampen på Totenåsen. Hun skal ha hivd to steiner etter den nye kirka som ble bygd på Hoffsvangen. Etter navnet har det sikkert vært et hov der, og de gamle guder ble holdt i hevd. Først hev hun en stor stein, men ikke langt nok. Like sør for kirka, på garden Majer, står denne ennå som en kampestein, oppreist i all sitt velde. I hundreder av år har brukeren på Majer ofret til åndene ved å hvitte steinen. Ellers ville han miste fe, sier sagnet. Og mange som ville trosse det gamle ritualet, mistet faktisk ei ku eller annet fe etterpå. Derfor har kulten holdt seg så lenge. Den andre steinen brukte Gjòa så mye kraft på som hun kunne makte for å være sikker å nå fram. Men den gikk altfor høyt og langt. Garden den ligger på i dag heter Steinsli, og tettbebyggelsen like nord for den heter Steinsjå - herfra kan du se steinen. Er det noen sammenheng her mon tro?

SVOLVÆRGEITA

Det «spesielle lyset» i nordområdene kjenner alle til, men de fleste er ikke oppmerksom på det

eiendommelige «Svolværlyset». Like eiendommelig, om ikke enda mer, er at i Svolværfjellet vokser det ut en helt spesiell og særegen fjellformasjon som må ha framstått som et sterkt religiøst symbol for menneskene som så dette utspringet, for tusener av år siden. I dag kalles utspringet for «Svolværgeita». Den eldste boplassen som er funnet i Svolvær ligger ved foten av Svolværgeita og er fra eldre jernalder. Det som er litt forunderlig er at det var etablert handelssentra, små gårder og fiskevær både øst og vest for Svolvær lenge før 1500 tallet, men ikke i selve Svolvær.

En forklaring kan være at Svolvær ble sett på som et «*hellig sted*», et kultsted, der *solen*, *Svolværlyset* og *Svolværgeita* spilte en sentral rolle og at menneskene på den tiden, av ydmykhet blandet med en viss redsel, unnlot å etablere seg der.

JOMFRU MARIAS SYNÅL

Harald Hårfagre la hovedgården sin til Avaldsnes på Karmøy i Rogaland etter slaget i Hafrsfjord i 872. Håkon Håkonson fikk bygget Olavskirken på Avaldsnes rundt 1250. Denne skal være bygget på et hedensk kultsted med fem kjempesteiner. I dag står bare den 7,2m høye bautaen *Jomfru Marias synål* på sin opprinnelige plass. Navnet kommer av runeinnskriften: "Mikjall Mariu Næstr", erkeengelen Mikael nest etter Maria i rang. Sagnet forteller at dommedag kommer når denne bautasteinen rører kirkeveggen, derfor har avaldsnesprestene i løpet av flere hundre år gått ut i ly av nattemørket og hogget biter av toppen og slik har de reddet verden fra undergang. Dette dommedagssagnet kan ha røtter tilbake til den eldste kristne tida, før kirken ble bygget, da det var vanlig å vie slike hedenske kultsteder til erkeengelen Mikael. Og Mikael – det er erkeengelen som skal blåse sjelene inn for dommedag og veie hvem som skal til himmelen og hvem som går fortapt. Også Håkon Håkonson hadde respekt for denne steinen: kirkeveggen ble nemlig skrådd for å hindre kontakt med bautaen.

Under Håkon Håkonssons kroning, ville biskopene at kongen skulle ta landet i len av Olav den hellige og kirken. Men kong Håkon nektet å ta hellige Olav som overkonge. Likevel viet han kirken på Avaldsnes til St. Olav.

Adam av Bremen forteller rundt år 1070 at den fremste pilegrimsvegen nordover til Nidarosdomen var skipsleden, og Olavskirken på Avaldsnes må ha vært et viktig stoppested for pilegrimer som skulle til St. Olavs gravsted i Nidaros. På Torvastad, et par km nord-vest for Olavskirken, finnes en egen Olavskilde der pilegrimer satte ned kors og bad om helbredelse. Flere sagn om St. Olav er knyttet til Avaldsnesområdet.

På Smedstadsletta nord for Moelv i Hedmark er det et kultsted fra eldre jernalder med en stor steinkrets.

Den består av 12 jevnstore steiner på omtrent 7 tonn hver satt på høykant i en krets med diameter 25 m. Det er sterke arkeologiske bevis som tyder på at slike steinringer ble bygd som hegn rundt ei grav. Noen ganger fikk slike gravsteder en tilleggsfunksjon som tingsted. Det er mye som tyder på at steinringen på Smedstadsletta hadde en slik kombinert funksjon. Tolvsteinsringen er Ringsaker kommunes svar på Stonehenge. Ringen ble reist i tidlig jernalder for 2-2500 år siden. Under restaureringen i 1895 ble det oppdaget tre mindre steinringer like ved. Noen år seinere gjorde arkeolog Gustav Mørch funn av forkullede beinrester i hovedringen. Dette kan tyde på at den opprinnelig var en gravplass, da brannbegravelse var skikken på den tiden. Gjennom årene kan det ha vært et sted der folk kom sammen for å hedre forfedrenes minne. Om den også ble brukt som kult- og tingsted, er usikkert. Det finnes flere nålevende som forteller om merkelige kroppslige reaksjoner når de trer innenfor denne steinringen.

Betraktninger

av Broder Stein Ek Brynilsen

Det er å være sammen med andre, at vi har mulighet til å finne oss selv, for så å utvikle oss videre.

Er det derfor vi samles i Losjene rundt om i landet annenhver uke, for å berike tilværelsen vår? Denne måten å møtes på er helt sikkert sosialt betinget. Her kan vi finne frem til oss selv, finne den tryggheten og sikkerheten vi søker.

På møtene våre har vi lov til å være på leit. Kanskje er det vi leter etter noe mer og større enn vi kan oppdage alene. Kanskje søker vi ord og tanker som andre Brødre kan dele med oss.

I Losjene skal vi gi av oss selv, for så å skape muligheter sammen. Øyeblikket er noe vi har sammen og vi skal ikke være redde for å være ærlige og åpne ovenfor en Losjebroder. Her er vi alle like.

Det er i alle fall det som ligger bak "losjetanken", slik jeg ser det.

Vi lever alle med en travel hverdag. Tiden er jo noe alle er opptatt av. Har vi egentlig tid til å leve? Eller: vi som har det travelt, er vi redde for å leve? Hva har vi egentlig tid til?

Vi må stoppe opp litt og gi oss tid til å puste. Tiden er her hele tiden. Vi har tid-mye tid. Den stikker ikke av fra oss. Tiden er felles eie. Og så har vi en ting felles, Losjemøtene. Her har vi tid til å "legge hverdagen til side" og nyte roen og fellesskapet. Her skal vi sammen se fremover og skape fremtiden.

Vi skal se mulighetene i begrensningene istedenfor begrensninger i mulighetene. Vi skal gi oss tid til å realisere tankene og drømmene våre. Den største drømmen er å skape fred. Da må vi begynne med oss selv. Med meg selv.

Jeg vil gjerne avslutte disse betraktninger rundt Losjelivet med et aktuelt ordtak:

"Gammel er du blitt når du har mer glede av fortiden enn av fremtiden."

Livet er like umåtelig stort og dypt som stjernenes avgrunn over oss. Vi kan bare se inn i det gjennom et lite kikkehull - vårt eget personlige liv.

Franz Kafka

KORSET, KRISTENDOMMENS SYMBOL.

Korset, som tårner våre kirkespir, og som går igjen i krusifikser, i flagg, på skjold, i det daglige liv verden over som et synlig tegn på den innflytelse, kirken har hatt og stadig har over nasjonenes liv, har en lang historie bak seg.

Korstegnet har vært kjent fra de eldste tider, lett som det er å fremstille rent håndverksmessig selv i harde råmaterialer og særdeles velegnet til ornamentering.

Det eldste korset man kjenner er det oldindiske, fremstilt av en snor, et siv, en gren som simpelthen er krysset. Noe senere fremkom jainerkorset (svastika) som våpenmerke for en religiøs bevegelse, som ville forene Buddha og Bramandyrkerne. Denne korsform finnes også hos nordboere som soltegn og fikk jo i vår tid en sørgelig rennesanse som Hitlers opppreklamerte hakekors.

Korstegnet ble i enhver kirke ved innvielsen, det spillte hovedrollen ved kirkelige prosesjoner, som derfor oftest ble kalt "cruses". Korset ble et tegn på den øverste biskoppelige verdighet og paven forbeholdt seg retten til å bære korset foran seg overalt. Det anvendes også for å markere kirkegårder og graver.

Allerede i det 5. århundre ble det skrevne kors ofte anvendt ved begynnelsen av diplomer og andre håndskrifter i stedet for en påkallelse av Guds navn. Kristne legers resepter begynte og begynner ennå, med det hellige tegn, enkelt eller tredobbelt.

INNSENDT AV
BRODER TOR ARILD LASSEN
LOSJE IV SARPSBORG

Hva jeg vil gjøre (årsoppgjør med meg sjøl)

Hva jeg vil gjøre med vinteren, snøen, isen og kulden?
Jeg vil i tiden fremover først og fremst forsøke å tine opp
det som er frosset inni meg
tine opp frosne rør
slik at jeg kan oppsøke mine venner og hjelpe dem med å tine opp -
isen og kulden.

Jeg vil koste bort snøen og vinteren og isen og kulden
slik at varmen kommer til igjen
jeg vil hjelpe med å fjerne isfronter mellom tidligere venner
slik at varmen kommer til igjen
at det blir slik det engang var -
varmt og godt.

Jeg vil ha bort vinteren, kulden, isen og isfronter
slik at det blir slik vi husker det
slik det var før, slik vi husker det
jeg vil ha tilbake den gode varmen, fönvinden, luktene, blomstene,
ha tilbake alt det som åpner opp -
og gir deg og meg glede og samhørighet.

Jeg vil tine opp alle rør og aldri la de fryse til igjen
jeg vil at de frosne rørene skal være rinnende og åpne
og at vinter, snø, is og frost farer av sted
jeg vil at du og jeg forblir varme og åpne
slik at vi kan se hverandre inn i øynene igjen
uten å skjemmes over det.

Peder
(Riksskald Peder J. Smehaug)

Ved Øystein Syvertsen sin bortgang.

Det var med stor sorg vi i Ordenen RHK Arendal mottok meldingen om Øystein sin bortgang. Øystein var en broder i blant oss i nesten 10 år. Hans betydning og innsats for vårt Ordensarbeid i Arendal har vært stor. Ved siden av at han var lendermann var han en svært oppofrende, nøyaktig og pliktoppfyllende broder og en solid og trofast ambassadør. Og det føles derfor som en stor ære å skulle hedre ham i noen minneord.

Vår sorg og vår takknemlighet til Broder Øystein vil for lang tid fremover kjennes i våre hjerter og komme til uttrykk i våre sammenhenger.

Hans lengste daglige virke var på Windy Boats som innkjøpssjef. Han forsynte undertegnede som regel med de nyeste katalogene og forklarte stolt om nyvinninger og kvaliteter som båtene fremviste.

For meg passer de samme karakteristikkene på såvel Windy som Øystein: topp foredlet materiale, eleganse, høg kvalitet og stor troverdighet.

Øystein var en planleggingens mann. Samtidig gikk han alltid foran og viste vei i å få startet arbeidet og jobben gjort. Han likte ikke slendrian. Og han tok affære når det var nødvendig for å stramme opp og komme videre. Men alltid på en hyggelig måte. Alltid på en optimistisk måte.

Så også i sykdomsperioden. Hans bære evne i forhold til byrdene han ble pålagt kjente få grenser. Det virket som kreftene aldri tok slutt. Og han meldte tilbake til sine mange venner "at det går fremover, men dessverre ikke så fort som ønsket."

I det lengste var planene klare. Han skulle bli kvitt sykdommen og ta opp alle hyggelig sysler og gjøremål. Ikke minst i forhold til sin kjære familie. Det var sine nærmeste han savnet mest gjennom sykehusperiodene.

I høst ble han fullt klar over alvoret i situasjonen. Og han møtte også den utfordringen som ingen andre. Det skyldtes nok også den store støtten han fikk fra sin kjære kone, barn, venner og brødrene i losjen. For det betydde svært mye for ham å være nær andre mennesker. Også når livet gikk mot.

Tilbake står vi fattigere og samtidig rikere. Det store savnet og sorgen er der. Og vi kjenner hvordan den tynger. Samtidig kjenner vi enda varmen fra Øystein sitt gode smil og lune replikk og kjenner oss rikere ved det. Han har levert varene broder Øystein i alle sammenhenger. Derfor er det en oppdrift i sorgen.

Tankene på hvem Øystein Syvertsen var. Hans gode vesen. Og hvilken åpenbar gode betydning han hadde på våre liv mens han levde og nå når vi skal vandre videre.

Vi lyser i takknemlighet Guds fred over hans lyse og kjære minne.

Morten Arnesen

Våre Hedersbrødre

Fra v: Riksdrott Ole M. Granum, Broder Finn Arne Jørgensen 50 års jubilant, Broder Gunvald Haugan, 25 års jubilant, og Drott Ivar Sørensen.

Julemøte og Jubilanter i Skien.

Losje St. Olav X Skien hadde sin juleavslutning den 3. desember. Denne kvelden skulle to trofaste Losjebrodre få Hederstegn:

Broder Finn Arne Jørgensen for 50 års tjeneste og Broder Gunvald Haugan for 25 års tjeneste. Broder Martin B. Matre skulle også hatt sitt 50 års Hederstegn, men han var dessverre forhindret i å møte grunnet sykdom.

Det var Riksdrott Ole M. Granum som sto for utdelingen og han berømmet i sin tale til jubilarne for deres trofasthet og engasjement for vår Orden. Han sa at på 50 år har veldig mye forandret seg. Også vår Orden har forandret seg i denne tiden, men han håpet at våre grunnleggende verdier fortsatt står fast slik de alltid har vært.

Tradisjonen tro leste Broder Helge Juvland juleevangeliet. Denne tradisjonen er mer enn 30 år gammel, men både Broder Helge og juleevangeliet står seg like godt.

Kvelden ble avsluttet med et taffel der også gode tradisjoner ble ivaretatt. God julemat, taler og utlodning, der alle vant, avrundet en kveld som på alle måter sto i Broderskapets tegn.

Vi som kom som gjester vil få takke Losjen i Skien for en svært hyggelig kveld.

Nytt fra rekrutteringskomiteen.

Komiteen har arbeidet trutt med Losjenes arbeidsbok for rekrutteringsarbeidet. Dette har nå endt opp med arbeidsboken i revisjon 1.0, dvs. for bruk i Losjene. Denne ble presentert på Drottmøte den 6.11.2010, der også hver Losje fikk sitt eksemplar. Denne er også lagt ut på WEB siden, og er tilgjengelig for bruk i Losjene. Denne ligger der som en mal, hvor hver Losje kan kopiere sin bok, for etterpå og tilpasse den til sin Losje. Denne er ikke ment som noen fasit i rekrutteringsarbeidet, men kun som et hjelpemiddel. Her finnes kanskje noen svar på hva hver enkelt Losje tenker på.

Her finnes litt om:

- Definisjon på "Den Høyere Styrelse".
- Hvorledes skape et bedre møte, for å hindre uønsket avgang.
- Momenter rundt det å rekruttere.
- Foreta enkle analyser på det rekrutteringsarbeid vi utfører.
- Samt noen andre momenter vi mener kan være til nytte.

Dette sammen med en litt enklere "Power Point" presentasjon, som også skal være utlagt på nettsiden, være en inspirasjon for et videre rekrutteringsarbeid.

Dersom Losjene synes de trenger mer informasjon om dette materiale, så ber vi om at det blir tatt kontakt med rekrutteringskomiteen om dette.

LYKKE TIL MED DET VIDERE REKRUTTERINGSARBEIDET.

VI TRENGER NÅ AT ALLE TAR I ET TAK FOR Å ØKE VÅR MEDLEMSMASSE!

For Rekrutteringskomiteen
Broder Tom Mortvedt

Kjærligheten merker ikke byrder, den tenker ikke på problemer, den prøver på det den ikke er sterk nok til, unnskylder seg ikke med at noe er umulig. For den tror at alt har sin egen lov, og at alt er mulig.

Thomas A. Kempis

Fra v: Indre Riksløsevakt Kjell Fagerland, Broder Søren Aksel Sørensen og Drott Arild Fevang.

Julemøte og utdeling av 40 års Hederstegn i Losje VIII, Larvik

Losje VIII avholdt sitt julemøte 9. desember. Det var i underkant 40 Brødre påmeldt. Dessverre ble det noe frafall pga sykdom, men de Brødrene som deltok bidro til at Ridderhallen var godt fylt opp. Selve Møtet ble gjennomført på tradisjonelt vis. Om den enkelte Broder ikke hadde funnet julestemningen før møtet, bidro spesielt det musikalske tonefølget for kvelden nok til at følelsen av jul kunne føles hos den enkelte Broder. Et julemøte er alltid noe utenom et vanlig møte. Dette møtet hadde et element i tillegg som gjorde kvelden til noe helt spesielt. Broder Søren Aksel Sørensen ble tildelt Ordenens Hederstegn for 40 års medlemskap. Broder Aksel ble opptatt i Losje VIII den 8. oktober, 1970.

Ved siden av å ha skjøttet sine oppgaver til alles tilfredshet, bidrar han også gjennom trofast oppmøte på Losjemøtene. Hans vennlighet, gode humør, omtanke for andre og inkluderende væremåte har vært, og vil fortsatt være, en berikelse for Brødrene i Losje VIII.

Seremonien ble ledet på en stilfull og verdig måte av I.R.Iv. Kjell Fagerland.

Andre besøkende var Hærmester Tormod Fjære og Seglbevarer Terje Johan Olaf Aasgaard fra St. Mikael Hovedlosje.

Brodermåltidet besto av tradisjonell julemat. Vår faste kokk hadde sørget for et velsmakende og rikelig måltid. At kvelden ble en suksess, kunne lett måles på lydnivået ut over kvelden. Lyden av mange brødre i lystig samtale med hverandre fylte lokalene etter hvert som Brodermåltidet gikk sin gang. Alt i regi av kveldens Toastmaster; Broder Terje Hem.

Før Broder I.R.Iv. Kjell Fagerland holdt kveldens takk for maten-talen, var det mange taletrengte Brødre som holdt sine taler. Både jubilanten og Drott i Losje VIII fikk med seg velfortjente rosende ord.

Julemøtet i 2010 var en fin avrunding av dette Losjesemesteret. Vi håper at Losjemøtene i 2011 vil bli godt besøkt både av våre egne Brødre og av Brødre fra andre Losjer.

Tekst: Steinar Ytrevik
Foto: Åge Christensen

e Hedersbrødre

Fra v: Broder Alf Olsen og Riksseremonimester Ole Jørgen Andresen

Hederstegn til en Hedersbroder.

På vårt Julemøte 16 desember 2010 i Losje St.Olav VII Moss, ble Broder Alf Olsen tildelt Hederstegnet for 40 års Losjearbeid.

Verdige Riksseremonimester sto for den høytidlige overrekkelsen av Hederstegnet til Broder Alf Olsen. Verdige Riksseremonimester fortalte at det var en stor ære å få overrekke Hederstegnet til Broder Alf Olsen, som var læremester i Losjearbeide i losje VII Moss.

Verdige Riksseremonimester holdt en minneverdig tale for Broder Alf Olsen som allerede var med i Losje VII Moss sitt embetsverk for 33 år siden, da han ble innlemmet i Ordenen R.H.K.

Broder Alf. J. Olsen ble opptatt i Ordenen Ridder av Det Hvite Kors og Losje St.Olav VII den 09.11.1970.Og kom tidlig med i Losje VII Moss sitt embetsverk.

Av viktige verv Broder Alf har innehatt, nevnes vervene som Drott, Jarl, 1.Skutilssvein, 2.Skutilssvein, Arkivar, samt medlem av Festkomiteen – Syke/sosialkomiteen, - Velferdskomiteen, - Valgkomiteen, - Husstyre, - Eldsterådet og Rikslosjebroder.

Vi i Losje St.Olav VII Moss gratulerer vår jublant så meget og takker for den iherdige og viktige innsats han har utført i vår Orden i 40år.

Allan Wold
Kansler
Losje VII Moss

*Neste nummer kommer ut 15. mai 2011.
Materialfrist
15. april.*

Skriv om små og store ting som har skjedd i din Losje

Brødre som har gått bort:

Wolff, Frits, Losje I

Født 12.07.1923 Død 13.01.2011

Helle, Bjørn Arvid, Losje XII

Født 21.08.1938 Død 11.01.2011

Syvertsen, Øystein, Losje XXIV

Født 29.12.1944 Død 02.01.2011

Berg, Arvid Birger, Losje XII

Født 19.11.1930 Død 17.12.2010

Stenvik, Per, Losje XIX

Født 11.09.1933 Død 24.11.2010

Vi lyser fred over deres minne

**St. Olavposten,
Postboks 1110, 2806 Gjøvik**

St. Olavposten skal være et bindeledd mellom Ordensbrødre og mellom Valkyriesøstre. Det er Ordenens ledelse, St. Olavlosjenes ledelse og Valkyrielosjenes ledelse, samt enkeltbrødre i St. Olavlosjene og enkeltsøstre i Valkyrielosjene som gjennom administrative og åndelige innlegg, samt formidling av opplevelser i sosiale samvær skal bidra til større forståelse og kunnskap om Ordenen og hverandre over Losjegrensene.

Redaksjonen for ST. OLAVPOSTEN: rhkposten@losje.org

Ansvarlig redaktør: Riksdrott,

Redaksjonsleder: Svein Erik Strande,

tlf 61 17 25 48 m. 90 83 42 14, sstran@broadpark.no

Øvrige redaksjonsmedarbeidere: Stein Arne Ek Brynilsen stein.ek@online.no, Roy-Arne Ekern, roy-eker@frisurf.no, Rolf Joar Stokke, rolf.joar.stokke@hamarmedia.no Jan Gunnar Olsen jagolsen@online.no

**Vi ønsker nye
Brødre
velkomne i vår
Orden:**

Losje II	Vegå Einar Karl	17.01.2011.
Losje VII	Larsen Roy Jæger	13.01.2011.
Losje VII	Midtbø Torgeir	13.01.2011.
Losje VII	Albertsen Johnny Nilsen	13.01.2011.
Losje XVIII	Berg Geir	06.01.2011.
Losje XVIII	Hilding Olsen Rune	06.01.2011.
Losje XVIII	Traaseth Gisle	06.01.2011.
Losje XII	Berge Vemmalvik Svein Ivar	11.12.2010.
Losje IX	Novsjø Lennart	01.12.2010.
Losje IX	Gravdahl Bjerkelund Henrik	27.11.2010.
Losje IX	Sæves Jostein	27.11.2010.
Losje IX	Abrahamsen Arve	27.11.2010.
Losje XVIII	Larsen Tore William	25.11.2010.
Losje XXVII	Kvarme Anders	18.11.2010.
Losje XXVII	Hansen Ulf	18.11.2010.
Losje XIV	Skogheim Kåre	17.11.2010.

B

NORGE P.P. PORTO BETALT

RETURADRESSE:
RHK-Norge
St. Olavposten
Postboks 1110
2806 Gjøvik

En kveld i Ridderhallen.

Kvelden i kveld, hva vil den oss bringe,
denne tid som avslutter en travel dag.

En ting er sikkert for alle oss her,
en rik stund vi bør få, vi brødre i lag.

Men kvelden i kveld, kan gi oss noe mer,
om vi er mottagelig for det som i hallen her skjer.

Ja, kjære Brødre, her er nok å hente,
med ører som lytter og øyne som ser.

Så kvelden i kveld, er vår kjære Brødre,
om vi tar til oss det som gjør tankene rike.

For våre ritualer har noe til oss alle,
selv om vi tenker forskjellige, er vi ennå så like.

Og kvelden i kveld, den gir oss vakker musikk,
en stund i dempet lys, vi kan sitte å drømme.
Vi lar tankene vandre, og glemmer vår verdag,
mens tonene gjennom hallen kan strømme.

Så la oss gjøre kvelden i kveld, til en fest,
og la den bli for oss alle, et vakkert minne.

For svaret vi alle går og søker etter,
kan vi blant symboler og ritualer i Ridderhallen finne.

Så tar vi kvelden i kveld, i tankene med oss,
med dens ro og fred når vi ut herfra går.

Det vil hjelpe til i vårt daglige virke,
og kanskje utad vi også noen "gullkorn" sår.

Broder Arne O. Adolfsen Losje St. Olav IX Tønsberg.